

Biežāk uzdotie jautājumi un atbildes par Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Starptautiskā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmas pētījuma (PIAAC) īstenošanu Latvijā

Kas ir Starptautiskais pieaugušo kompetenču novērtēšanas pētījums?

Lasītprasība, rēķinātprasība, prasme pielāgoties, problēmu risināšana – šķietami pašsaprotamas prasmes. Tomēr cilvēku spējas pielietot šīs vienkāršās prasmes aizvien vairāk nodarbina dažādu jomu pētniekus. Tās ir prasmes, kas nepieciešamas veiksmīgai dalībai sabiedrības dzīvē, spējai iekļauties darba tirgū, parūpēties par sevi un saviem tuvuajiem.

Tādēļ Izglītības un zinātnes ministrija un Latvijas Universitāte sadarbībā ar pētījumu centru SKDS iesaistās Starptautiskā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmas pētījumā jeb OECD PIAAC, kas ir visplašākais pieaugušo prasmju un spēju pielietojuma pētījums pasaulē. Latvija šajā pētījumā piedalās pirmo reizi.

Kāpēc pētījums ir svarīgs?

Pamatojoties uz OECD PIAAC rezultātiem, Latvija līdz ar vairāk nekā 40 projektā iesaistītajām valstīm varēs izstrādāt izglītības un apmācības programmas pieaugušajiem, lai palīdzētu apgūt trūkstošās prasmes. Pētījums tiek veikts ik pēc 10 gadiem, un valstis, kas tajā piedalās atkārtoti, var izmērīt pieaugušo iedzīvotāju spēju izmaiņas laika gaitā. Pētījuma uzdevumi un jautājumi ir pielāgoti dažādām kultūrām un ir tulkoti dalībvalstīs lietotajās valodās.

Kurus Latvijas iedzīvotājus aicinās piedalīties aptaujā?

Pieaugušo prasmju pētījumam ir svarīgs ikviens nejauši izvēlēts respondents, jo tas pārstāv tūkstošiem Latvijas cilvēku. Dalība pētījumā ir sava veida patriotisma pierādījums.

Katrā iesaistītajā valstī OECD PIAAC tiek intervēti 5000 vai vairāk personu. Piemēram, Latvijā plānots iegūt 7700 iedzīvotāju atbildes.

Ikvienam Latvijas iedzīvotājam ir iespējas kļūt par pētījuma dalībnieku – to nodrošina statistiski pamatota izlase.

Intervētāji ieradīsies pie tiem Latvijas iedzīvotājiem vecumā no 16 līdz 65 gadiem, kas būs iekļauti pētījuma izlasē:

- gan nodarbinātie, gan bezdarbnieki, gan pensionāri,
- gan tie, kuri vēl mācās, gan tie, kuri jau sen beiguši skolu,
- tie būs iedzīvotāji ar dažādu izglītību – gan tie, kuri ir ieguvuši universitātes diplomu, gan tie, kas izglītošanos pabeiguši zemākās pakāpēs.

Kā notiks intervēšana?

OECD PIAAC veido aptaujas anketa, kuru aizpilda intervētājs, fiksējot dalībnieka atbildes (ilgums – aptuveni 40 minūtes), un uzdevumi, kurus dalībnieks veic patstāvīgi speciāli tam paredzētā planšetdatorā (ilgums – 1-2 stundas, tomēr uzdevumu izpildes laiks nav ierobežots).

Datorā veicamie uzdevumi nav grūti, bet gan interesanti un asprātīgi. Piekrist dalībai projektā vajadzētu arī cilvēkiem, kuri datoru lieto maz vai nelieto nemaz, jo tādējādi veidojas šādas grupas pārstāvniecība.

Kas būs intervētāji?

Intervētāji — pētījumu centra SKDS darbinieki — ieradīsies pie pētījuma dalībnieka mājās un uzaicinās viņu piedalīties aptaujā, kā arī izpildīt uzdevumus planšetdatorā.

OECD PIAAC intervētājiem būs pētījuma centra SKDS izsniegta apliecība.

Tāpat pētījuma intervētāji ir parakstījuši konfidencialitātes līgumu, kas uzliek par pienākumu sargāt un neizpaust dalībnieku sniegto informāciju.

Visi OECD PIAAC pētījuma laikā iegūtie dati tiks izmantoti tikai apkopotā veidā, tāpēc nebūs iespējams identificēt atsevišķu personu vai mājsaimniecību.

Kur pielietos iegūtos aptaujas datus?

Intervijās gūtie dati sniegs informāciju par Latvijas cilvēku formālo un papildu izglītību, par patieso nodarbinātību un bezdarbu, par reālu prasmju un iemaņu atbilstību darāmā darba vajadzībām. Pētījums ļaus iegūt reālu ainu izglītotājiem, darba devējiem un valsts institūcijām par mūsu iedzīvotāju prasmju piedāvājumu un pieprasījumu, kā arī plānot izglītības un apmācību iespējas, kuras patiešām atbilstu cilvēku vajadzībām.

Kādi Covid-19 drošības pasākumi tiks ievēroti?

Covid-19 izplatības ierobežošanā būtiska nozīme ir ikviena cilvēka atbildīgai rīcībai atbilstoši Veselības ministrijas, Slimību profilakses un kontroles centra, citu kompetento iestāžu, kā arī Pasaules veselības organizācijas rekomendācijām atbilstoši epidemioloģiskajai situācijai pētījuma norises laikā. Arī OECD PIAAC īstenošanā iesaistītie intervētāji ievēros Latvijā noteiktos vispārējās drošības pasākumus.

Kas finansē pētījuma īstenošanu?

Latvijā PIAAC īsteno ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu projektā Nr. 8.3.6.1/16/I/001 „Dalība starptautiskos izglītības pētījumos”.